

Arbocuratieve samenwerking: wie doet wat en voorwaarden voor samenwerking

1.	Inleiding en leeswijzer	2
2.	Voorwaarden voor communicatie en uitwisseling van medische informatie.....	2
	Concluderend en samenvattend:	3
	Tabel Status beroepsgroepen in het domein van arbeid en gezondheid	3
3.	Beroepsgroepen in het domein arbeid en gezondheid.....	4
3.1.	Bedrijfsarts	4
3.2.	Arts (Niet)In Opleiding tot Specialist bedrijfsgeneeskunde	5
3.3.	Praktijkondersteuner bedrijfsarts (POB).....	5
3.4.	Arboverpleegkundige.....	6
3.5.	Arbeidsdeskundige.....	6
3.6.	Arbeids- en Bedrijfsfysiotherapeut	7
3.7.	Psycholoog Arbeid en Gezondheid	7
3.8.	Bedrijfsmaatschappelijk werker.....	8
3.9.	Arbeidscoach, jobcoach, re-integratiecoach	8
3.10.	Casemanager, procesmanager.	9
3.11.	Verzuimconsulent, verzuimcoach of verzuimcoördinator.....	10
3.12.	Verzekeringsarts	10
3.13.	Sociaal-medisch verpleegkundige UWV	11
3.14.	Re-integratiebegeleider UWV	11
4.	Beroepsgroepen in het behandelend domein en hun rol in de arbeidsgerichte zorg.....	12
4.1.	Medisch Specialist:.....	12
4.2.	Verpleegkundig specialist / gespecialiseerd verpleegkundige	12
4.3.	Klinisch arbeidsgeneeskundige	13
4.4.	Revalidatiearts	14
4.5.	Ergotherapeut	15
4.6.	Fysiotherapeut	15
4.7.	Gezondheidszorg / Medisch Maatschappelijk Werk	16
4.8.	Psycholoog	17

1. Inleiding en leeswijzer

In het domein arbeid en gezondheid werken mensen met veel diverse functies. Voor een deel gaat het om beroepen waarvoor een BIG-registratie vereist is, voor een groot deel geldt dat echter niet. Voor de BIG-geregistreerde beroepen, zoals artsen, verpleegkundigen en fysiotherapeuten geldt het medisch beroepsgeheim en medisch tuchtrecht. Medisch specialisten in het domein arbeid en gezondheid zijn geregistreerd in het Register Medisch specialisten en hebben een beschermde beroepstitel (bedrijfsarts of verzekeringsarts). Ook in het domein arbeid en gezondheid moeten artsen (niet) in opleiding tot specialist (A(N)IOS) werken onder de supervisie van een medisch specialist.

De nog veel gebruikte titel 'arbo-arts' zorgt voor verwarring en onduidelijkheid en is geen beschermde titel. De suggestie dat arbo-arts synoniem is aan bedrijfsarts, is onjuist. Veelal wordt de titel gebruikt voor basisartsen niet in opleiding die onder supervisie van een bedrijfsarts (moeten) werken. We dringen erop aan daarvoor de gebruikelijke titel 'arts niet in opleiding tot specialist bedrijfsgeneeskunde' (ANIOS Bedrijfsgeneeskunde) te gebruiken en de term 'arbo-arts' uit te bannen.

In paragraaf 2 is een overzicht gegeven van de voorwaarden voor communicatie en uitwisseling van medische informatie tussen professionals uit beide domeinen van het arbocuratieve veld. Daarin ook in tabelvorm een overzicht van beroepsgroepen in het domein van arbeid en gezondheid met informatie die van belang is om te bepalen wat ze doen en met wie en onder welke voorwaarden informatie mag worden uitgewisseld.

In paragraaf 3 volgt een uitgebreidere beschrijving van de beroepsgroepen in het domein arbeid en gezondheid. Voor de samenwerking tussen zorgprofessionals in de medisch-specialistische zorg met beroepsgroepen in het domein arbeid en gezondheid is het van belang te weten wat hun rol, taken en bevoegdheden zijn en aan welke professionele voorwaarden ze (moeten) voldoen.

In paragraaf 4 worden ook beroepsgroepen in de medisch-specialistische zorg en hun rol in het kader van arbeidsgericht zorg beschreven, omdat voor zorgprofessionals in beide domeinen niet altijd duidelijk is wat zij op het vlak van arbeidsgerichte zorg (kunnen) betekenen.

2. Voorwaarden voor communicatie en uitwisseling van medische informatie

Als het gaat om de uitwisseling van medische gegevens zijn er strikte voorwaarden wat betreft met wie en welke informatie uitgewisseld mag worden (zie <https://www.knmg.nl/download/knmg-richtlijn-omgaan-met-medische-gegevens-2>).

In het algemeen geldt dat informatie alleen verstrekt mag worden aan een BIG-geregistreeerde professionals.

Voor gegevensuitwisseling tussen de behandelende sector en professionals in het domein arbeid en gezondheid geldt te allen tijde dat er gerichte vragen moeten worden gesteld en beantwoord en dat ook gerichte toestemming van de werk(zoek)ende/patiënt vereist is. Dat betekent dat het toesturen van bv. brieven aan de huisarts niet volstaat en niet aan de regels voldoet als antwoord op gerichte vragen. Het opvragen van ‘het medisch dossier’ al of niet via de patiënt komt regelmatig voor, dit is niet volgens de richtlijnen.

Afstemming en overleg over en weer is vaak nodig in het kader van goede arbocuratieve samenwerking en gaat verder dan gericht informatie opvragen en verstrekken en is in het belang van goede arbeidsgerichte zorg voor de patiënt. Voor de vereiste toestemming, maar ook voor de betrokkenheid van de patiënt verdient het de voorkeur om te overleggen in aanwezigheid van de patiënt, tenzij deze expliciet aangeeft geen behoefte te hebben om deel te nemen aan het overleg en toestemming geeft om zonder hem/haar te overleggen.

Hoe contact leggen met professionals in het domein arbeid en gezondheid: via de patiënt/werk(zoek)ende.

Concluderend en samenvattend:

- Beperk overleg en verstrekken van medische gegevens tot BIG-geregistreeerde professionals in het domein arbeid en gezondheid. Deze hebben een beschermde titel en een medisch geheim waarop het medisch tuchtrecht van toepassing is;
- Voor het verstrekken van medische informatie is een gerichte vraagstelling en gerichte toestemming van de werk(zoek)ende/patiënt vereist;
- Indien overleg/afstemming wenselijk is, heeft het de voorkeur om dit in aanwezigheid van de werk(zoek)ende/patiënt te laten plaatsvinden. Als deze expliciet te kennen geeft geen behoefte te hebben aan deelname aan overleg, is gerichte toestemming met doel en inhoud van het overleg vereist;
- Een arbo-arts is niet hetzelfde als een bedrijfsarts Vermijd de term ‘arbo-arts’, gebruik in plaats daarvan ANIOS-Bedrijfsgeneeskunde en weet dan dat die onder supervisie van een bedrijfsarts moet werken;
- Contact kan met (BIG-geregistreeerde) professionals in het domein arbeid en gezondheid kan het best gelegd worden via de patiënt / werk(zoek)ende.

Tabel Status beroepsgroepen in het domein van arbeid en gezondheid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van beroepen/functies in het domein arbeid en gezondheid met daarbij de belangrijkste gegevens die van belang zijn voor de samenwerking en uitwisseling van medische informatie: wel/geen BIG-registratie en medisch beroepsgeheim en tuchtrecht wel/niet van toepassing.

Beroepsgroep	BIG-registratie	Beschermde beroep	Beroepsgeheim / tuchtrecht	Opmerking
Bedrijfsarts	+	+	+	Arts (Niet) In Opleiding tot Specialist: onder supervisie
Praktijkondersteuner Bedrijfsarts	-	-	-	Soms een achtergrond met BIG-registratie, bv. verpleegkundige
Arboverpleegkundige	+	+	+	Werkt in taakdelegatie (bedrijfsarts)
Arbeidsdeskundige	-	-	-	
Arbeids- en bedrijfsfysiotherapeut	+	-	+	Werkt soms in taakdelegatie (bedrijfsarts)
Psycholoog Arbeid & Gezondheid	-	-	(+)	Tuchtrecht NIP van toepassing
Bedrijfsmaatschappelijk werker	-	-	-	
Arbeids-/job-/re-integratie-coach	-	-	-	
Case-/procesmanager verzuim	-	-	-	
Verzuim-coach/-consulent/-coördinator	-	-	-	
Verzekeringsarts	+	+	+	Arts (Niet) In Opleiding tot Specialist: onder supervisie
Sociaal-medisch verpleegk. UWV	+	+	+	Werkt in taakdelegatie (verzekeringsarts)
Arbeidsdeskundige UWV	-	-	-	
Re-integratiebegeleider UWV	-	-	-	

3. Beroepsgroepen in het domein arbeid en gezondheid

3.1. Bedrijfsarts

Bedrijfsarts is een medisch specialist arbeid en gezondheid – profiel arbeids- en bedrijfsgeneeskunde en speelt een belangrijke rol bij beschermen en bevorderen van de gezondheid van werk(zoek)enden in relatie met hun werk en hun duurzame inzetbaarheid.

Taak:

1. het signaleren, diagnosticeren en voorkomen van werkgerelateerde ziekte
2. het begeleiden van zieke werkenden. In het laatste geval stelt de bedrijfsarts een multifactoriële probleemanalyse op, beoordeelt de beperkingen en de belastbaarheid en factoren op persoonlijk vlak en in de werkomgeving en privé-omgeving die het herstel en de terugkeer in werk kunnen belemmeren. Op basis van de probleemanalyse stelt hij een

advies op met maatregelen die het herstel en de arbeids-mogelijkheden (kunnen) bevorderen, bv. revalidatie, aanpassingen in het werk of inzetten van een job coach. Hij blijft de werk(zoek)ende en zijn herstel- en re-integratieproces volgen en begeleiden tijdens de periode van arbeidsongeschiktheid en ondersteunt en adviseert de werknemer en de werkgever bij het re-integratieproces.

Opleiding: Geneeskunde Universiteit met 4-jarige specialisatie tot bedrijfsarts.
Beroepsvereniging: Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB)
Beroepsregister: BIG registratie en Register Medisch Specialisten.

3.2. Arts (Niet)In Opleiding tot Specialist bedrijfsgeneeskunde

*Vermijd de verwarrende term van **arbo-arts**, gebruik in plaats daarvan de term A(N)IOS bedrijfsgeneeskunde. Dan is duidelijk dat het om een niet als bedrijfsarts geregistreerde arts gaat die onder supervisie van een bedrijfsarts bedrijfsgeneeskundige taken uitvoert.*

Taak: zij voeren bedrijfsgeneeskundige en verzekeringsgeneeskundige taken uit onder toezicht van een bedrijfs- of verzekeringsarts. Bij arbodiensten wordt deze arts vaak arbo-arts genoemd. Zoals hiervoor al is vermeld, is het advies om de term niet te gebruiken.

Opleiding: Studie Geneeskunde zonder specialisatie bedrijfs- of verzekeringsgeneeskunde (ANIOS). Kan in opleiding zijn tot bedrijfsarts/verzekeringsarts (AIOS).

Beroepsvereniging: NVAB/NVVG (AIOS)
Beroepsregister: BIG registratie (basisarts)

3.3. Praktijkondersteuner bedrijfsarts (POB)

Dit is een nog vrij nieuwe loot aan de stam, vooral voortgekomen uit de tekorten aan bedrijfsartsen. In eerste aanleg werden vooral (arbo-)verpleegkundigen in deze rol ingezet, maar dat is lang niet altijd en in elke setting het geval. Het kan ook niet-BIG-geregistreerde functionarissen zonder medische of verpleegkundige achtergrond betreffen.

Taak: uitvoeren van gedelegeerde taken onder supervisie van de bedrijfsarts (afhankelijk van vooropleiding en BIG registratie). Dit zijn veelal taken op het gebied van verzuim- en re-integratiebegeleiding. Soms voeren ze ook taken uit op het gebied van preventieve zorg op zowel individueel als organisatieniveau, zoals het uitvoeren en/of adviseren bij werkplekonderzoek, preventief medisch onderzoek (PMO) en risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E)

Opleiding:	divers; (para)medische vooropleiding is niet vereist; afhankelijk van opleidingsinstituut HBO-verpleegkundige of een diverse achtergrond, met post-HBO opleiding tot POB
Beroepsvereniging:	NVPOB
Beroepsregister:	BIG-registratie is niet vereist; NVPOB registratie (niet vereist)

3.4. Arboverpleegkundige

Voorheen bedrijfsverpleegkundige of verzuimverpleegkundige genoemd.

Arboverpleegkundigen zijn als generalisten breed inzetbaar in het gehele werkveld van de arbeids- gerelateerde zorg. Ze zijn deskundig op het gebied van preventie, verzuimbegeleiding, re-integratie en veiligheid, gezondheid en welzijn op de werkplek en richten zich op werkenden en de werkomgeving.

Taak:	uitvoeren van gedelegeerde taken van de bedrijfsarts op het gebied van: <ul style="list-style-type: none"> • Verzuim- en re-integratiebegeleiding • Preventieve zorg op zowel individueel als organisatieniveau, zoals het uitvoeren en/of adviseren bij werkplekonderzoek, preventief medisch onderzoek (PMO) en risico-inventarisatie en – evaluatie (RI&E)
Opleiding:	HBO-verpleegkunde met post-HBO Arboverpleegkunde
Beroepsvereniging:	Verplegenden & Verzorgenden Nederland (V&VN) Arbo
Beroepsregister:	BIG-registratie

3.5. Arbeidsdeskundige

Arbeidsdeskundigen werken bij het UWV, grote werkgevers, arbodiensten, verzekeringsmaatschappijen of als zelfstandige. In het algemeen is het de rol van de arbeidsdeskundige om te beoordelen welke functies voor iemand met bepaalde medische beperkingen nog passend zijn, al of niet met bepaalde aanpassingen. Doorgaans worden arbeidsdeskundigen ingeschakeld bij het formele evaluatiemoment een jaar na ziekmelding.

Ze hebben voor hun beoordeling een lijst van medische beperkingen en mogelijkheden nodig: het zogenaamde inzetbaarheidsprofiel (IZP), ook wel de functionele mogelijkheden lijst (FML) genoemd. Deze wordt door een bedrijfs- of verzekeringsarts opgesteld.

In het kader van de wet Poortwachter (eerste twee jaar na ziekmelding) moet een gecertificeerde arbeidsdeskundige worden ingezet. Daarmee is zijn of haar deskundigheid en onafhankelijkheid gewaarborgd.

Taak:	<i>In het kader van de Wet Poortwachter onderzoekt de arbeidsdeskundige in opdracht van de werkgever of de werk(zoek)ende, al dan niet gedeeltelijk, zijn eigen werk kan blijven doen. Zo nee, wordt gekeken naar ander, passend werk bij de eigen werkgever en anders wordt begeleiding</i>
-------	--

naar passend werk bij een andere werkgever geadviseerd. Als de conclusie is dat er geen arbeidsmogelijkheden meer zijn en ook geen herstel en behandeling meer mogelijk is, wordt geadviseerd om bij het UWV een vervroegde aanvraag te doen voor een volledige en blijvende arbeidsongeschiktheidsuitkering (IVA).

De arbeidsdeskundigen van het UWV beoordelen in het kader van de Ziektewet of een WIA-aanvraag de mate van arbeidsongeschiktheid (verlies van verdienvermogen).

Opleiding:	min. HBO-achtergrond, met post-HBO opleiding tot arbeidsdeskundige
Beschermd beroep:	nee, maar via NVvA of DNV is certificering mogelijk
Beroepsvereniging:	Nederlandse Vereniging voor Arbeidsdeskundigen (NVvA)
Beroepsregister:	St. Registratie Arbeidsdeskundigen, geen BIG registratie.

3.6. Arbeids- en Bedrijfsfysiotherapeut

De fysiotherapeut richt zich op stoornissen of beperkingen in het bewegend functioneren van de patiënt. De arbeids- en bedrijfsfysiotherapeut richt zich specifiek op 1. een stoornis of beperking in het bewegend functioneren ten gevolge van het fysiek uitvoeren van arbeid of 2. een stoornis of beperking in het bewegend functioneren die het fysiek uitvoeren van arbeid belemmert. De arbeids- en bedrijfsfysiotherapeut ondersteunt de werkende en de werkgever bij het vinden van de juiste balans tussen de fysieke belastbaarheid van de werkende in iedere (opvolgende) fase van ziekte of herstel en de fysieke arbeidsbelasting.

Veelal is de analyse van en de advisering over de fysieke arbeidsbelasting door de bedrijfsfysiotherapeut in opdracht van (en gefinancierd door) de werkgever of arbodienst.

Taak:	Systematisch analyseren en beoordelen van de fysieke arbeidsbelasting inclusief het opstellen van verbetervoorstellen. De lokale of algehele fysieke belastbaarheid van de werkende wordt vervolgens beoordeeld in relatie tot de vastgestelde fysieke arbeidsbelasting. Ook geeft de bedrijfsfysiotherapeut preventieve voorlichting en instructie over het voorkomen van fysieke overbelasting in het werk.
Opleiding:	HBO fysiotherapie en de tweejarige post-HBO opleiding Bedrijfsfysiotherapie (register SRBF) of de éénjarige post-HBO arbeidsfysiotherapie (register arbeidsfysiotherapie).
Beschermd titel:	nee
Beroepsvereniging:	<u>Nederlandse Vereniging voor Bedrijfsfysiotherapie (NVBF)</u>
Beroepsregister:	BIG registratie en (niet verplicht) Stichting Registratie Bedrijfsfysiotherapie (SRBF) en/of register Arbeidsfysiotherapie.

3.7. Psycholoog Arbeid en Gezondheid

De Psycholoog Arbeid en Gezondheid NIP (A&G-psycholoog) is deskundig als het gaat om psychische gezondheid op het werk. Deze psycholoog biedt zorg gericht op het welbevinden op het werk: motivatie, vitaliteit, effectiviteit, productiviteit en werkplezier. De A&G-psycholoog zet

diagnostische kennis in over in het werk gelegen stressfactoren. De A&G-psycholoog heeft inzicht in verschillende soorten verzuim, in verzuimpreventie en in het proces van werkherleving. Deze psycholoog betreft het werk bij de interventies en draagt zorg voor een goed begeleide re-integratie. Zie ook de NIP-factsheet Psychologen voor Arbeid en Gezondheid ([NIP Factsheet Bedrijfsartsen 2022.pdf \(nvab-online.nl\)](#)).

Taak:	De A&G-psycholoog verzorgt individuele interventietrajecten bij werkgerelateerde stressklachten, burn-out en re-integratie in het werk. Ook biedt de A&G-psycholoog interventies bij aanpassings- en verslavings-problematiek, bij werken met somatische klachten en ter voorkoming van terugval. Bij de begeleiding van de individuele werknemer betreft de A&G-psycholoog de organisatiecontext.
Beschermde titel:	nee
Beroepsvereniging:	Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
Beroepsregister:	Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)

3.8. Bedrijfsmaatschappelijk werker

De bedrijfsmaatschappelijk werker wordt ingezet voor werkenden met psychosociale problematiek, al of niet werkgerelateerd.

Taak:	Verbeteren van het (psycho-sociaal) persoonlijk functioneren van medewerkers en het vergroten van hun inzetbaarheid (zowel preventief als curatief). Aandachtsgebieden: ziekteverzuim en re-integratie, psychische klachten, conflicten, traumaopvang en nazorg, ongewenst gedrag, zoals pesten, seksuele intimidatie, discriminatie en racisme. Soms worden ze ook ingezet als vertrouwenspersoon voor ongewenst gedrag.
Opleiding:	om bedrijfsmaatschappelijk werker te worden is een mbo- of hbo-opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) vereist. De post-HBO opleiding bedrijfsmaatschappelijk werk is niet verplicht.
Beschermde beroep:	nee
Beroepsvereniging:	Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW)
Beroepsregister:	Registerplein (vrijwillig)

3.9. Arbeidscoach, jobcoach, re-integratiecoach

De begrippen arbeidscoach, jobcoach en re-integratiecoach zijn niet eenduidig gedefinieerd en worden door elkaar gebruikt.

De term arbeidscoach wordt vaak gebruikt door coaches met een arbeidsdeskundige achtergrond. De term jobcoach is wat breder en wordt algemener gebruikt. Een re-integratiecoach is vaak in dienst van een re-integratiebureau.

In alle gevallen gaat het om een coachende rol. Het zijn allemaal geen beschermde beroepstitels, iedereen mag zich zo noemen.

Taak: werkenden met ziekte of aandoening -en hun leidinggevenden- coachen bij de re-integratie, aanpassing en opbouw van werk gericht op een duurzame terugkeer naar werk (eigen werk, aangepast eigen werk of ander werk).

Opleiding: geen vereisten wat betreft vooropleiding.

Beroepsvereniging: geen

Beroepsregister: geen

3.10. Casemanager, procesmanager.

Een casemanager of procesbegeleider begeleidt en bewaakt het gehele proces rondom re-integratie van een werk(zoek)ende. Een werkgever is in het kader van de wet Verbeterde Poortwachter verplicht om in overleg met de werk(zoek)ende een procesbegeleider aan te wijzen als het verzuim langer dan 8 weken duurt en start dus na 8 weken na de ziekmelding. In veel gevallen wordt ervoor gekozen om de rol door de directe leidinggevende uit te laten voeren (met praktische ondersteuning van de afdeling HR / P&O). Grote bedrijven hebben soms iemand in dienst die deze rol voor alle zieke werk(zoek)enden vervult. Bij kleine bedrijven worden vaak casemanagers van een re-integratiebureau ingezet. Er zijn ook arbodiensten die op verzoek van de werkgever casemanagers leveren, in dat geval werken ze onder supervisie van de bedrijfsarts.

Vaak hebben kleine werkgevers een verzekering afgesloten voor de loondoorbetaling aan zieke werk(zoek)enden. De verzekering schakelt dan een re-integratiebureau in om ervoor te zorgen dat alles gedaan wordt om aan de wet te voldoen en de zieke werk(zoek)ende weer zo snel mogelijk aan het werk te krijgen.

Een casemanager mag geen vragen stellen over de gezondheid of medische informatie vragen. Door de branchevereniging van arbodiensten en re-integratiebedrijven is een werkwijzer opgesteld met regels voor het functioneren van casemanagers.

Taak: vooral het in de gaten houden van de vereiste stappen, documentatie en wettelijke termijnen van de wet Poortwachter rondom een re-integratietraject.

Opleiding: een specifieke opleiding is niet vereist

Beschermde beroep: nee

Beroepsvereniging: nee

Beroepsregister: geen BIG registratie.

3.11. Verzuimconsulent, verzuimcoach of verzuimcoördinator

Er is geen algemeen geaccepteerd of gebruikte functieomschrijving van de verzuimconsulent, verzuimcoach of verzuimcoördinator. Deze functionaris kan in dienst zijn van de werkgever zelf, van een re-integratiebedrijf of van een arbodienst. De verzuimconsulent/-coördinator/-coach is niet bevoegd om medische informatie te vragen en (dus) ook niet om de belastbaarheid of arbeidsgeschiktheid te beoordelen.

Taak:	Soms voornamelijk de procesbegeleiding overeenkomstig de casemanager / procesbegeleider. Soms adviseur gespecialiseerd in het voeren van verzuimgesprekken ter ondersteuning van de rol van de leidinggevende.
Opleiding:	geen specifieke opleiding vereist
Beschermd beroep:	nee
Beroepsvereniging:	nee
Beroepsregister:	nee

3.12. Verzekeringsarts

Een verzekeringsarts is een medisch specialist arbeid en gezondheid – profiel verzekeringsgeneeskunde. Verzekeringsartsen werken in verschillende contexten en rollen, hoofdzakelijk bij het UWV in het kader van de Ziektewet en de WIA of als medisch adviseur bij verzekeringsmaatschappijen.

Verzekeringsartsen die bij UWV werken

Taak:	Beoordelen van claimklachten, participatiegedrag en mogelijkheden tot functioneren in arbeid in het kader van de WIA, WAO en de WAJONG of verzuim in de Arborol (bij mensen die geen werkgever meer hebben en daarom een Ziektewet-uitkering krijgen) en leveren een bijdrage in beroep- en bezwaarprocedures. In toenemende mate worden ook beoordelingen gedaan voor de Gemeenten (in het kader van de uitvoering van de Participatiewet) waarbij de verzekeringsarts de mogelijkheden voor arbeid van cliënten in kaart brengt.
-------	--

Verzekeringsartsen werkzaam als medisch adviseur voor verzekeringsmaatschappijen of voor belangenbehartigers.

Taak:	Zij adviseren in het kader van particuliere verzekeringszaken, denk daarbij aan de ArbeidsOngeschiktheidVerzekeringen (AOV), levensverzekeringen en advisering bij Personenschade. Op dit werkveld adviseert de verzekeringsarts ook over risicomangement op grond van medische zaken.
-------	--

Overige: Een kleiner gedeelte van de verzekeringsartsen werkt bij andere organisaties of is zelfstandig gevestigd en heeft een gevarieerd werkpakket met verschillende opdrachtgevers.

Taak:	Advisering aan gemeenten m.b.t. belastbaarheid, voorzieningen, indicatiestelling kan tot hun werkveld behoren.
-------	--

Opleiding:	Geneeskunde Universiteit met 4-jarige specialisatie tot verzekeringsarts.
Beroepsvereniging:	Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde (NVVG) en Nederlandse Vereniging van Geneeskundig Adviseurs in particuliere Verzekeringzaken (GAV)
Beroepsregister:	BIG registratie en Register Medisch Specialisten.

3.13. Sociaal-medisch verpleegkundige UWV

De sociaal-medisch verpleegkundige werkt bij de afdeling van het UWV die zich bezighoudt met de Ziektewet, dus voor werken(zoek)enden die tijdens hun ziekte hun baan zijn kwijtgeraakt of tijdens werkloosheid ziek geworden zijn en dus aangewezen zijn op een Ziektewetuitkering. De sociaal-medisch verpleegkundige vervult een rol bij de beoordeling van de vraag of deze mensen worden toegelaten tot de Ziektewet en dus van UWV een Ziektewetuitkering gaan ontvangen. Voor die beoordeling werken ze in taakdelegatie van de verzekeringsarts. Naast het uitvragen van medische situatie en het schrijven van een medisch onderzoeksverslag voor de verzekeringsarts geeft de SMV tijdens deze spreekuren voorlichting over de procedure rondom de Ziektewet en advies om hun herstel te bevorderen.

Taak:	Sociaal medische informatie verzamelen en analyseren. Medische rapportages en probleemanalyses opstellen. Adviseren over vervolgacties. Verrichten van spreekuren in opdracht van de verzekeringsarts. Overleggen met andere teamleden en afdelingen.
Opleiding:	HBO Verpleegkunde vereist
Beschermd beroep:	nee
Beroepsvereniging:	V&VN
Beroepsregister:	BIG-registratie

3.14. Re-integratiebegeleider UWV

Tijdens de Ziektewet-uitkering is de re-integratiebegeleider de contactpersoon voor de cliënt.

Taak:	Op basis van de probleemanalyse opgesteld door de verzekeringsarts maakt de re-integratiebegeleider samen met de cliënt een Plan van aanpak. De re-integratiebegeleider houdt in de gaten of het Plan van aanpak voor de re-integratie in werk goed wordt uitgevoerd.
Opleiding:	geen specifieke (voor)opleiding vereist
Beschermd beroep:	nee
Beroepsvereniging:	nee
Beroepsregister:	nee

4. Beroepsgroepen in het behandelend domein en hun rol in de arbeidsgerichte zorg

4.1. Medisch Specialist:

Arts in ziekenhuissetting, waaronder ook medisch specialist (niet) in opleiding (A(N)IOS).

Waar in de richtlijn over “medisch specialist” gesproken wordt, worden alle medisch-specialistische zorgverleners in de ziekenhuissetting bedoeld, inclusief de physician assistant.

Taak: diagnosticeren, behandelen en nazorg van patiënten met een aandoening of ziekte met in acht name van de sociale, emotionele en praktische gevolgen voor het functioneren in het dagelijks leven, inclusief werk. In het kader van arbeidsgerichte zorg is het hun taak om (mogelijke) werkgerelateerde etiologie bij de diagnostiek te betrekken en bij samen met de patiënt beslissen over het behandelplan ook de gevolgen voor functioneren en werk te bespreken.

Beroepsvereniging: Federatie Medisch Specialisten (FMS)

Beroepsregister: BIG registratie en Register Medisch Specialisten

4.2. Verpleegkundig specialist / gespecialiseerd verpleegkundige

Een verpleegkundig specialist (VS) is een HBO-verpleegkundige die een geaccrediteerde HBO-masteropleiding ‘Advanced Nursing Practice’ heeft gevolgd. Een gespecialiseerd verpleegkundige, bijvoorbeeld een reumaverpleegkundige of Parkinsonverpleegkundige, is een MBO of HBO-verpleegkundige die zich heeft gespecialiseerd in een specifieke aandoening door het volgen van zowel een theorie- als praktijkopleiding.

Wat is hun rol en taak:

De rol van de gespecialiseerd verpleegkundige is bij uitstek die van een zorgverlener die de patiënt ondersteunt in het verwerven van vaardigheden gericht op zelfmanagement en zelfredzaamheid met inachtneming van zowel ziekte-gerelateerde als sociale, psychische en functionele factoren.

Educatie & instructie: Het geven van voorlichting en informatie over ziekte, behandeling en het omgaan met de aandoening in het dagelijkse leven -waarvan werk voor veel mensen een belangrijk element is- is een van de belangrijkste taken van de gespecialiseerd verpleegkundige.

In de praktijk blijkt, dat de (gespecialiseerd) verpleegkundige of VS na het volgen van een basale scholing/training, competent is in het bespreekbaar maken van belemmerende en bevorderende factoren voor arbeidsparticipatie, het adviseren over / begeleiden van basale participatie bevorderende interventies.

Monitoren van de effecten van de interventies en het zo nodig opschalen van de zorg waar meer expertise is vereist. Van belang is wel dat ze voor consultatie (en eventueel verwijzing) terecht kunnen bij een professional met arbeidsgeneeskundige expertise.

Coördinatie en communicatie: De VS kan als regiebehandelaar optreden en heeft daar zelfs bij uitstek zowel de professionele achtergrond als de positie in het zorgproces voor. De regiebehandelaar heeft namelijk als taak om ervoor te zorgen dat (a) de continuïteit en samenhang van de zorgverlening aan de patiënt wordt bewaakt, (b) waar nodig een aanpassing van de gezamenlijke behandeling in gang wordt gezet, (c) er adequate informatie-uitwisseling en voldoende overleg is tussen zorgverleners die bij de behandeling betrokken zijn en (d) dat er één aanspreekpunt is voor het tijdig beantwoorden van vragen van de patiënt of diens naasten over de behandeling

Opleiding VS: HBO Verpleegkunde en HBO-masteropleiding 'Advanced Nursing Practice'
Opleiding spec.Vpk.: MBO- of HBO-verpleegkunde + specialisatie
Beroepsvereniging: Verplegenden & Verzorgenden Nederland (V&VN)
Beroepsregister: BIG registratie

4.3. Klinisch arbeidsgeneeskundige

Klinisch arbeidsgeneeskundigen (KAG) zijn medisch specialisten op het gebied werk en gezondheid die werkzaam zijn in:

- klinisch-arbeidsgeneeskundige expertisecentra voor diagnostiek en behandeling van beroepsziekten (bv. Nederlands Centrum voor Beroepsziekten, AUMC), beoordeling van de belastbaarheid in het kader van functiegerichte keuringen en in het kader complexe re-integratieproblematiek (bv. Poli Mens en Arbeid, AUMC). Zij werken in opdracht van werkgevers en bedrijfsartsen, gefinancierd door de werkgever.
- klinische behandelteams als medebehandelaar in het kader van klinisch-arbeidsgeneeskundige zorg aan werk(zoek)ende patiënten bij complexe re-integratieproblematiek en bij diagnostiek en behandeling van beroepsziekten. Diverse behandelteams Radboudumc. Bekostiging uit DBC's mogelijk.
- een transmurale of eerstelijns setting als consulent voor patiënten met complexe, ziektespecifieke re-integratieproblematiek, met name bij en na kanker (Bedrijfsarts-Consulent Oncologie). Ze werken meestal op verzoek van de bedrijfsarts en met financiering van de werkgever.

In het beroepsprofiel worden twee profielen onderscheiden:

- Profiel Bedrijfsarts met ziektespecifieke specialisatie met betrekking tot de relatie tussen specifieke (categorieën) ziektebeelden en werk, bv. oncologische ziektebeelden (KAG-oncologie) of infectieziekten (KAG-infectieziekten). De ziektespecifieke kennis wordt ingezet in het kader van 1. diagnostiek, behandeling en preventie van werkgerelateerde aandoeningen en 2. in het kader van (complexe) re-integratieproblematiek bij werk(zoek)enden en studerende met participatieproblemen als gevolg van chronische gezondheidsproblemen en beperkingen.
- Profiel Medisch (orgaan)specialist met specifieke interesse en expertise op het gebied van de relatie tussen ziekte / gezondheid en werk binnen het specialisme. Veelal leggen zij zich toe op diagnostiek en behandeling van ziekte als gevolg van factoren in het werk (werkgerelateerde aandoeningen, beroepsziekten), bv. arbeidsdermatoloog

In het kader van deze richtlijnmodule zijn beide profielen relevant. Profiel KAG-bedrijfsarts is van toepassing waar het in de bijlage ‘Toekomstvisie’ gaat over de klinisch arbeidsgeneeskundige als lid van het klinisch behandelteam die de arbeidsgeneeskundige expertise inbrengt nodig voor geïntegreerde arbeidsgerichte medische zorg met arbeidsparticipatie als behandeldoel en als medicijn en tevens optreedt als verbinder van het behandelteam en het arbeids- en sociaal domein.

Taak (profiel Bedrijfsarts): multifactoriële (biopsychosociale) diagnostiek (volgens de domeinen van het ICF-model¹) en beoordeling van arbeidsbelastbaarheid, opstellen van interventieplan als integraal onderdeel van het zorgplan met aandacht voor educatie en advies over (omgaan met) beperkingen, belemmerende factoren en wet- en regelgeving, arbeidsgerichte behandelopties en overleg/afstemming met professionals in het behandeldomein en arbeids- en sociaal domein. Treedt op als consulent voor behandelaars en bedrijfs- en verzekeringsartsen en als verbinder tussen het behandeldomein en het arbeids- en sociaal domein.

Opleiding: Studie Geneeskunde met specialisatie tot bedrijfsarts.

Beroepsvereniging: Nederlandse Vereniging voor Klinische Arbeidsgeneeskunde (NVKA)

Beroepsregister: BIG registratie en Register Medisch Specialisten (als bedrijfsarts)

Toegang med. dossier: ja (indien rechtstreeks betrokken bij de behandelovereenkomst met de patiënt)

4.4. Revalidatiearts

Een revalidatiearts houdt zich bezig met het voorkomen en verminderen van blijvende gevolgen van ziekte, lichamelijk letsel en aangeboren afwijkingen. Het gaat hierbij niet alleen om de functies van het lichaam (bijvoorbeeld spierkracht), maar ook om de gevolgen die een aandoening heeft op activiteiten (bijvoorbeeld lopen en zelfverzorging) en participatie (bijvoorbeeld werk of relaties). Een revalidatiearts kan specifiek arbeidsgerichte revalidatie aanbieden. Hierbij is het bevorderen van arbeidsparticipatie een belangrijk doel.

Taak: biopsychosociale diagnostiek en behandeling van belemmerende factoren rond functioneren en participatie; aansturing interdisciplinair team dat zich richt op deze factoren; afstemming met andere medisch specialisten, huisarts en bedrijfsarts.

Opleiding: Studie Geneeskunde en specialisatie tot revalidatiearts

Beroepsvereniging: Vereniging van Revalidatieartsen (VRA)

Beroepsregister: BIG-register en Register Medisch Specialisten

¹International Classification of Functioning, Disability and Health (WHO)

4.5. Ergotherapeut

Ergotherapie maakt het mensen mogelijk om (opnieuw) dagelijkse activiteiten uit te voeren of deel te nemen aan activiteiten in hun eigen omgeving. Als mensen beperkingen ervaren in de dagelijkse activiteiten die voor hen belangrijk zijn, kan ergotherapie nodig zijn. Een ergotherapeut kijkt vooral naar wat iemand nog wél kan en wat iemand nodig heeft om optimaal te kunnen functioneren ondanks beperkingen.

Ergotherapeuten zijn paramedisch mede-behandelaars in de curatieve gezondheidszorg. Ze werken onder andere in ergotherapiepraktijken, ziekenhuizen en revalidatiecentra.

Taak:	het in kaart brengen van de belastbaarheid, beperkingen en de context waarin iemand moet functioneren. Om weer zo goed mogelijk te functioneren met beperkingen kan de behandeling van de ergotherapeut bestaan uit oefenen, leren op een andere manier een activiteit uit te voeren, het inzetten van een hulpmiddel, het aanpassen van een activiteit of de omgeving, geven van voorlichting aan mantelzorgers en naaste familie en vrienden.
Opleiding:	HBO ergotherapie
Beschermde titel:	ja (wet BIG)
Beroepsvereniging:	Ergotherapie Nederland
Beroepsregister:	niet BIG-geregistreerd beroep, wel beschermde beroepstitel o.b.v. de wet BIG (Kwaliteitsregister Paramedici, vrijwillig). Tuchtrect niet van toepassing.

4.6. Fysiotherapeut

De fysiotherapeut is de expert in houding en beweging. In het kader van arbeidsgerichte zorg voor werk(zoeken)den met klachten van fysieke overbelasting kan de fysiotherapeut een belangrijke rol hebben bij het behandelen van de klachten, maar ook in advisering over het voorkomen van herhaling van de klachten.

Inschakelen van de arbeids- of bedrijfsfysiotherapeut kan nuttig zijn als beoordeling van de belasting en omstandigheden in de werksituatie nodig is om goed te kunnen adviseren over het vermijden of aanpassen van specifieke belastingen in de concrete werksituatie (zie 3.8).

Ook kunnen patiënten met specifieke klachten gebaat zijn bij behandeling door andere fysiotherapeutisch specialisten, zoals de oncologisch fysiotherapeut en de psychosomatisch fysiotherapeut.

Taak:	de fysiotherapeut helpt bij het voorkomen, verhelpen of verminderen van lichamelijke klachten, met name aan het bewegingsapparaat, en zorgt ervoor dat optimaal bewegen weer mogelijk wordt. Soms geeft de fysiotherapeut alleen advies, soms ook oefeningen en/of een behandeling. Voor verbetering van de kracht, coördinatie, balans en hart-/longcapaciteit kan de
-------	--

	fysiotherapeut gericht fysiofitness inzetten om het functioneren in werk zo goed mogelijk te herstellen
Opleiding:	HBO fysiotherapie
Beschermd titel:	ja
Beroepsvereniging:	Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF)
Beroepsregister:	BIG-geregistreerd beroep en Kwaliteitsregister Fysiotherapie (niet vereist), Tuchtrect van toepassing.

4.7. Gezondheidszorg / Medisch Maatschappelijk Werk

Maatschappelijk werk heeft als doel de participatie, autonomie en zelfredzaamheid van mensen binnen hun eigen sociale en maatschappelijke leefwereld te bevorderen. Maatschappelijk werkers bieden hulp met interventies die de kracht en mogelijkheden van cliënten aanboren om hun eigen problemen te kunnen oplossen of voorkomen. Zij doen dat omdat de persoon daar zelf om vraagt, mensen uit de omgeving erom vragen of op eigen initiatief.

Binnen de gezondheidszorg kunnen maatschappelijk werkers als onderdeel van een medisch behandelteam bijdragen aan goede cliëntenzorg. Medisch maatschappelijk werkers richten zich daarbij op psychosociale hulp bij psychosociale problemen die gerelateerd zijn aan de gezondheidstoestand van de patiënt of aan opname c.q. behandeling in het ziekenhuis. Hiertoe werken zij interdisciplinair samen, dragen bij aan beleidsontwikkeling en uitvoering, kennen de weg in de financiële structuren en participeren in ketenzorg. In het kader van arbeidsgerichte zorg kunnen ze een belangrijke rol spelen bij het accepteren en verwerken van gezondheids- en functieverlies, mentale aanpassing aan de nieuwe situatie privé en in werk, vergroten van de coping en draagkracht van de patiënt en zijn sociale systeem en advies en begeleiding bij het vinden van de weg m.b.t. voorzieningen en uitkeringen.

Medisch maatschappelijk werkers zijn o.a. werkzaam in ziekenhuizen en revalidatiecentra (revalidatie maatschappelijk werker).

Taak:	<i>Intake, indicatie en verwijzing, Informatie; advies en voorlichting</i> (Verstrekken van informatie, kennis en advies als basis voor eigen begrip, keuzes en/of gedragsalternatieven van de patiënt); <i>Begeleiding</i> (Interveniëren om het functioneren van patiënt / patiëntstelsel te verbeteren); <i>Ondersteuning</i> (Interveniëren om terugval te voorkomen, een problematische situatie of toestand draaglijk te maken en draagkracht te vergroten); <i>Bemiddeling</i> (Tot stand brengen en zo nodig verbeteren van de relatie tussen de patiënt en een derde); <i>Consultatie</i> (Het informeren en adviseren van een professional door MMW)
Opleiding:	Om maatschappelijk werker te worden is een mbo- of hbo-opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) vereist. Bij de BPSW kan een specialisatie-module voor Gezondheidszorg Maatschappelijk Werker gevolgd worden en een certificaat worden verkregen.
Beschermd beroep:	nee

Beroepsvereniging: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW)
Beroepsregister: Registerplein (vrijwillig)

4.8. Psycholoog

Psychologen werkzaam in de medisch-specialistische (ziekenhuis)zorg worden in het algemeen medisch psycholoog genoemd. Ze zijn veelal opgeleid als gezondheids- of klinisch (neuro)psycholoog. In hun opleiding krijgen ze veelal onderwijs op het gebied van Soma & Psyche. In Tilburg kan na de bachelor Psychologie een master Medische Psychologie worden gevolgd. Ook zijn er post -master opleidingen Medische Psychologie.

De (medisch) psycholoog in het ziekenhuis richt zich specifiek op de volgende gebieden: Psychologische problematiek voortvloeiend uit een ziekte en/of behandeling (bv. oncologische ziekten); Chronische aandoeningen waarbij het beloop van het ziektebeeld mede wordt bepaald door psychologische factoren (bv. ziekte van Crohn en diabetes mellitus); Somatisch onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten die resulteren in een hoge lijdensdruk en een niet-passend gebruik van specialistische somatische zorg (bv. onverklaarde buikpijn); Neuropsychologische problematiek met (het vermoeden van) cerebrale stoornissen op het gebied van cognitie, emotie, gedrag en/of de persoonlijkheid (bv. dementie en CVA).

Taak: De psychologische behandeling kan gericht zijn op cognitieve klachten (bv. geheugen- en concentratiestoornissen), verwerking en acceptatie van acute en chronische lichamelijke ziekten, therapietrouw, anders of beter omgaan met medische behandelingen en ingrepen, (medisch) trauma, angstklachten, depressieve klachten en aanhoudende lichamelijke klachten (ALK)

Opleiding: Master-opleiding psychologie, gevolgd door een specialisatie gezondheids- of klinische (neuro)psychologie, of een post-master Medische psychologie

Beschermd beroep: Psycholoog is geen wettelijk beschermd beroep. Klinisch (neuro)- en gezondheidspsychologen zijn beschermde titels in het kader van de wet BIG.

Beroepsvereniging: Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)

Beroepsregister: Gezondheidspsychologen en klinisch (neuro)psychologen zijn BIG-geregistreerde beroepen. Voor klinisch (neuro)psychologen is een specialistenregister van toepassing.